

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

14 травня 2020 року

м. Київ

№ 64

Про затвердження Змін до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 33, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою вдосконалення вимог до організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 31 березня 2017 року № 29 (зі змінами) (далі – Зміни), що додаються.

2. Банки, юридичні особи, які отримали ліцензію Національного банку України на надання банкам послуг з інкасації:

1) мають право протягом шести місяців із дня набрання чинності цією постановою використовувати форми супровідної відомості до сумки з готівкою та супровідного касового ордера до сумки з валютними цінностями, встановлені Інструкцією з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 31 березня 2017 року № 29 (зі змінами), без урахування Змін, затверджених пунктом 1 цієї постанови;

2) зобов’язані протягом шести місяців із дня набрання чинності цією постановою привести внутрішні положення, що регулюють діяльність підрозділів інкасації, у відповідність до вимог цієї постанови.

3. Департаменту грошового обігу (Віктор Зайвенко) після офіційного опублікування довести до відома банків та юридичних осіб, які отримали ліцензію Національного банку України на надання банкам послуг з інкасації, інформацію про прийняття цієї постанови.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Сергія Холода.

5. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Яків СМОЛІЙ

Інд. 50

Зміни до Інструкції
з організації інкасації коштів та перевезення валютних
цінностей банків в Україні

1. У розділі I:

1) абзац перший пункту 1 після слова “валютних” доповнити словами “та інших”;

2) у пункті 4:

абзаци п’ятий – сьомий підпункту 4 виключити;

у першому реченні підпункту 9:

після слова “валютних” доповнити словами “та інших”;

слова “юридичної особи, яка отримала ліцензію на надання банкам послуг з інкасації і” замінити словами “каси інкасаторської компанії, що”;

пункт після підпункту 11 доповнити новим підпунктом 11¹ такого змісту:

“11¹) інкасаторська компанія – юридична особа, яка отримала ліцензію Національного банку на надання банкам послуг з інкасації та погодження Національного банку на здійснення операцій з оброблення та зберігання готівки;”;

пункт після підпункту 12 доповнити новим підпунктом 12¹ такого змісту:

“12¹) інші цінності – цінності, до яких належать:

золото та інші дорогоцінні метали у вигляді злитків, пластин, дорогоцінне каміння, коштовності;

платіжні документи та інші цінні папери [акції, облігації, купони до них, бони, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, ощадні книжки, інші банківські та фінансові документи], які є засобами валютно-фінансових відносин, виражені у валюті України або іноземній валюті, або банківських металах;”;

підпункт 15 після слів “серійних та” доповнити словами “оснащені сертифікованими системами безпечного транспортування валютних цінностей або”;

підпункт 16 викласти в такій редакції:

“16) перевезення валютних та інших цінностей – переміщення в установленому порядку транспортними засобами валютних та інших цінностей, яке здійснюють інкасатори:

між банками та їх підрозділами;

між банками і клієнтами та їх підрозділами;

між банками й інкасаторськими компаніями та їх підрозділами;

між інкасаторськими компаніями і клієнтами та їх підрозділами;

між Національним банком і банками, інкасаторськими компаніями;

у структурі Національного банку;

від банків, інкасаторських компаній до банкоматів, пунктів обміну валют та у зворотному напрямку;”;

підпункт 17 після слова “банків,” доповнити словами “касах інкасаторських компаній,”;

у підпункті 19:

в абзаці другому слова “юридичних осіб, які отримали ліцензію на надання банкам послуг з інкасації і” замінити словами “кас інкасаторських компаній, які”;

абзац третій викласти в такій редакції:

“обслуговування з перевезення валютних та інших цінностей небанківських фінансових установ, операторів поштового зв'язку та інші перевезення, визначені в підпункті 16 пункту 4 розділу I цієї Інструкції;”;

у другому реченні підпункту 22 цифри та слова “1143-1:2014”, “затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 грудня 2014 року № 1494 (зі змінами)” замінити відповідно цифрами та словами “1143-1:2019”, “прийнятого згідно з наказом Державного підприємства “Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” від 18 грудня 2019 року № 440”;

пункт після підпункту 22 доповнити новим підпунктом 22¹ такого змісту:

“22¹) система безпечного транспортування валютних цінностей (далі – СБТ-система) – система, що забезпечує захищене зберігання і транспортування валютних цінностей від їх відправника до отримувача та базується на основі використання спеціалізованих пристроїв (кейсів, спецконтейнерів), які пошкоджують вкладені валютні цінності в разі несанкціонованого доступу до них. СБТ-системи передбачають відсутність доступу інкасаторів до вкладених валютних цінностей на всьому шляху їх транспортування;”;

друге речення підпункту 25 доповнити словом “, СБТ-система;”.

2. У розділі II:

1) назву розділу доповнити словом “банку”;

2) підпункт 3 пункту 7 після слів “що підтверджується” доповнити словами “звітом в електронній формі та/або іншими”;

3) пункт 8 викласти в такій редакції:

“8. Банк зобов’язаний мати власний оперативний автотранспорт або транспорт, отриманий у фінансовий лізинг, або орендований транспорт на строк не менше одного року в кількості не менше двох одиниць. Панцерований автотранспорт повинен бути обладнаний відповідно до вимог, визначених у додатку 1 до цієї Інструкції, сертифікований та відповідати вимогам стандартів і нормативно-правових актів, що підтверджується такими документами:

1) копією сертифіката відповідності, виготовленого на бланку із захисними елементами, що підтверджує клас захисту панцерованого автотранспорту вимогам ДСТУ 3975-2000 не нижче 3, який за формою та змістом відповідає вимогам законів України з оцінки відповідності;

2) копією документа, виданого уповноваженою відповідно до законодавства організацією, що засвідчує відповідність конструкції і технічного стану переобладнаного транспортного засобу вимогам безпеки дорожнього руху.

Непанцерований оперативний автотранспорт, обладнаний сертифікованою СБТ-системою, повинен відповідати вимогам, визначеним у колонці 2 рядків 6, 8–10, 12–16, 19–25 таблиці додатка 1 до цієї Інструкції.”;

4) у пункті 8¹:

у підпункті 12 цифри та слова “1143-1:2014”, “затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 грудня 2014 року № 1494 (зі змінами)” замінити відповідно цифрами та словами “1143-1:2019”, “прийнятого згідно з наказом Державного підприємства “Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” від 18 грудня 2019 року № 440”;

пункт після підпункту 12 доповнити новим підпунктом 12¹ такого змісту:

“12¹) копії оригіналів сертифікатів відповідності на СБТ-систему в разі використання такої системи;”;

підпункт 14 викласти в такій редакції:

“14) копії документів, що підтверджують обладнання:

панцерованого оперативного автотранспорту відповідно до вимог, визначених у колонці 2 рядків 3–25 таблиці додатка 1 до цієї Інструкції;

непанцерованого оперативного автотранспорту з використанням СБТ-системи відповідно до вимог, визначених у колонці 2 рядків 6, 8–10, 12–16, 19–25 таблиці додатка 1 до цієї Інструкції;”;

підпункт 20 доповнити словами “, які залучаються до роботи з валютними та іншими цінностями;”;

підпункт 23 доповнити словами “, які залучаються до роботи на маршрутах з інкасації коштів та перевезення валютних та інших цінностей;”;

пункт доповнити новим абзацом такого змісту:

“Копії документів, визначених у пункті 8¹ розділу II цієї Інструкції, що подаються до Національного банку, повинні бути засвідчені банком.”.

3. У розділі III:

1) абзац перший пункту 12 після слів “в банках” доповнити словами “, інкасаторських компаніях”;

2) у пункті 17:

підпункти 1, 3, 6 після слова “валютних” доповнити словами “та інших”;

пункт доповнити новим підпунктом такого змісту:

“7) порядок здійснення інкасації коштів та перевезення валютних цінностей із використанням спецпристроїв для зберігання цінностей та СБТ-системи (за наявності).”;

3) у пункті 17¹:

підпункти 1, 3, 5 після слова “валютних” доповнити словами “та інших”;

пункт доповнити новим підпунктом такого змісту:

“6) порядок здійснення інкасації коштів та перевезення валютних цінностей із використанням спецпристроїв для зберігання цінностей та СБТ-системи (за наявності).”;

4) перше речення абзацу другого пункту 20 після слів “підрозділу інкасації” доповнити словами “, який залучається до роботи на маршрутах з інкасації коштів та перевезення валютних та інших цінностей;”;

5) у пункті 23:

перше речення абзацу першого після слів “оперативний автотранспорт,” доповнити словами “який може бути”;

друге речення абзацу другого доповнити словами “або СБТ-системою”;

6) у пункті 26 слова “під розписку у відповідному журналі” замінити словами “, що підтверджується власноручними підписами всіх членів бригади інкасації в журналі проведення інструктажів або за допомогою кваліфікованого електронного підпису в журналі проведення інструктажів, що ведеться в електронній формі”.

4. У розділі IV:

1) пункт 28 доповнити словами “або СБТ-системи”;

2) у пункті 29:

абзац другий після слів “зберігання цінностей” доповнити словами “або СБТ-системою”;

абзац шостий доповнити новим реченням такого змісту: “Використання СБТ-системи під час інкасації коштів, перевезення валютних цінностей здійснюється згідно з її призначенням.”;

в абзаці сьомому слово “оперативному” виключити;

абзац восьмий після слів “інкасаторськими сейфами” доповнити словами “або непанцерованим оперативним автотранспортом, обладнаним СБТ-системою”;

пункт доповнити абзацом такого змісту:

“Обсяги валютних цінностей, що інкасуються та перевозяться оперативним автотранспортом, обладнаним СБТ-системою, обмежуються технічними можливостями СБТ-системи.”;

3) у пункті 30:

пункт після слова “охорони” доповнити словами “та чисельний склад бригади інкасації”;

цифри “150” замінити цифрами “200”;

пункт доповнити абзацом такого змісту:

“Банк (юридична особа) має право за умови страхування життя інкасаторів здійснювати перевезення розмінних, обігових, а також пам’ятних та ювілейних монет (нумізматичної продукції) в обсягах, що не перевищують 100 мінімальних заробітних плат непанцерованим автотранспортом із забезпеченням заходів охорони з обов’язковим використанням вогнепальної зброї для обсягів, що становлять більше 10 мінімальних заробітних плат.”.

5. У розділі VI:

1) назву розділу після слів “під час”, “валютних” доповнити відповідно словами “інкасації коштів та”, “та інших”;

2) у пункті 37:

у першому реченні:

пункт після слова “валютних” доповнити словами “та інших”;

цифру “9” замінити цифрою “8”;

у другому реченні цифру “9” замінити цифрою “8”;

3) абзац перший пункту 38 після слів “до банку” доповнити словами “або до інкасаторської компанії”;

4) в абзаці першому пункту 39 слова “іншого банку” замінити словами “інкасаторської компанії”;

5) у пункті 40:

абзац перший після слів “цієї Інструкції” доповнити словами “панцерованим оперативним автотранспортом або з використанням непанцерованого оперативного автотранспорту, обладнаного СБТ-системою,”;

підпункт 4 виключити;

у підпункті 5 цифру “8” замінити цифрою “7”;

б) підпункт 2 пункту 41 доповнити такими словами:

“, або уповноваженою особою”.

6. У підпункті 4 пункту 44 розділу VII слова “їх іменних штампів” замінити словами “відбитків їх іменних штампів [штампів із зазначенням коду бригади – у разі колективної (бригадної) матеріальної відповідальності]”.

7. У пункті 59 розділу VIII:

1) абзац перший після слова “Банк” доповнити словами “(інкасаторська компанія)”;

2) у підпункті 5 слово “оперативного” виключити;

3) абзац дев’ятий після слів “надсилає банку” доповнити словами “(інкасаторській компанії)”.

8. У розділі IX:

1) назву розділу викласти в такій редакції:

“IX. Перевезення валютних та інших цінностей між банками (юридичними особами)”;

2) пункт 74 викласти в такій редакції:

“74. Підрозділи інкасації банків (юридичних осіб) здійснюють перевезення валютних та інших цінностей між банками (юридичними особами) з використанням доручення на перевезення цінностей та опису цінностей або супровідного касового ордера до сумки з валютними цінностями згідно з порядком, визначеним у Положенні про інкасацію, та відповідно до укладених договорів.

Банк (інкасаторська компанія) зобов’язаний(на) забезпечити за наявності боксу інкасації приймання та видачу готівки інкасаторам через бокс інкасації. За відсутності боксу інкасації приймання та видача готівки інкасаторам повинна здійснюватися у спеціально відведених для цих цілей приміщеннях касового вузла.”.

9. У пункті 79 розділу X:

1) в абзаці першому:

цифру “9” замінити цифрою “8”;
слова “супровідна відомість до сумки з готівкою або” виключити;

2) абзац другий викласти в такій редакції:

“Банк (юридична особа) має право самостійно визначитися щодо ведення явочної карти в паперовій або в електронній формі. У разі використання електронної системи збору коштів під час інкасації з використанням мобільного терміналу банк (юридична особа) самостійно визначається щодо необхідності ведення явочної карти відповідно до Положення про інкасацію.”;

3) в абзаці третьому:

слова “супровідної відомості до сумки з готівкою” замінити словами “супровідного касового ордера до сумки з валютними цінностями”;
після слова “монет” доповнити словами “, а також їх загальної суми”.

10. У розділі XI:

1) назву розділу після слова “банками” доповнити словами “(юридичними особами)”;

2) пункт 81 після слів “зберігання цінностей” доповнити словами “або СБТ-систему”;

3) пункт 82 після слів “використання спецпристроїв для зберігання цінностей” доповнити словами “або СБТ-системи”;

4) пункти 83, 84 після слів “зберігання цінностей” доповнити словами “або СБТ-системи”.

11. У додатках до Інструкції:

1) у додатку 3:

у колонці 3 рядка 1 таблиці цифри “150” замінити цифрами “200”;
у примітці* слово “оперативного” виключити;

2) додаток 4 після слів “керівника підрозділу інкасації” доповнити словами “його заступника або уповноваженої особи”;

3) додаток 7 виключити.

У зв’язку з цим додатки 8, 9 уважати відповідно додатками 7, 8;

4) додаток 7 викласти в такій редакції:

“Додаток 7
до Інструкції з організації
інкасації коштів та перевезення
валютних цінностей банків в Україні
(у редакції постанови Правління
Національного банку України
від 14 травня 2020 року № 64

Супровідний касовий ордер до сумки
з валютними цінностями № _____ від _____ 20__ р.

<p>_____</p> <p>(найменування відправника валютних та інших цінностей)</p> <p>Для зарахування на рахунок клієнта¹ № UA _____</p> <p>(вказати рахунок клієнта IBAN)</p> <p>В _____</p> <p>(найменування банку, де відкрито рахунок)</p> <p>Джерело готівкових коштів: _____</p> <p>Призначення платежу³: _____</p> <p>Зазначені в Описі валютні та інші цінності на загальну суму в гривневому еквіваленті</p> <p>_____</p> <p>(сума цифрами та словами)</p> <p>вкладено в _____</p> <p>[вказати: сумку(и), мішок(и), касету(и), сейф-пакет(и), блок(и) з роликками монет, інше]</p>	<p>Перераховано і зараховано за призначенням (за наявності розбіжностей – з урахуванням акта про розбіжності):</p> <p>Касовий працівник _____</p> <p>(дата) (підпис) (ініціали, прізвище)</p> <p>Контролер² _____</p> <p>(дата) (підпис) (ініціали, прізвище)</p> <p style="text-align: center;">АКТ про розбіжності</p> <p style="text-align: center;">“ _____ ” _____ 20__ року</p> <p>Під час розкриття сумки(ок) [мішка(ів), сейф-пакета(ів), касет(и), блока(ів) з роликками монет, інше] і перерахування вкладених валютних та інших цінностей виявлено:</p> <p>нестачу: _____</p> <p>(найменування валютних та інших цінностей, їх кількість)</p> <p>на суму _____;</p>
---	---

<p>у кількості _____, (зазначити цифрами та словами кількість одиниць пакування) опломбовано за № _____ [вказати номер(и) пломб(и), сейф-пакета(ів)] складено супровідний касовий ордер для відправлення через інкасатора _____ (найменування підрозділу інкасації) до _____. (найменування отримувача валютних цінностей)</p> <p>Здано касовим працівником _____. (дата) (підпис) (ініціали, прізвище)</p> <p>Отримано інкасатором: _____ (найменування підрозділу інкасації) _____. (дата) (підпис) (ініціали, прізвище)</p> <p>Здано інкасатором _____ (дата) (підпис) (ініціали, прізвище)</p> <p>Прийнято повністю (без перерахування/з урахуванням розбіжностей, визначених актом про розбіжності): касовим працівником _____ (дата) (підпис) (ініціали, прізвище) контролером⁶ _____ (дата) (підпис) (ініціали, прізвище)</p>	<p>(вказати за номіналом цифрами та словами) неплатіжні банкноти/монети: _____ _____; (вказати найменування, номінал та серію і номер для банкнот, загальну суму за номіналом цифрами та словами) сумнівні банкноти/монети: _____; (вказати найменування, номінал та серію і номер для банкнот, загальну суму за номіналом цифрами та словами)</p> <p>надлишок: _____ (найменування валютних цінностей, їх кількість)</p> <p>На суму: _____ (вказати за номіналом цифрами та словами)</p> <p>Підписи від банку (юридичної особи): Касир _____ Представник клієнта⁴ _____ Інкасатор⁵ _____ Контролер _____</p>
---	---

Опис валютних та інших цінностей, укладених у сумку [сумки, мішок(и), касету(и), сейф-пакет(и), блок(и) з роликami монет, інше]

№	Дебет ⁷	Кредит ⁸	Код валют	Номінал банкноти, монети/ найменування позабалансових (інших) цінностей	Кількість	Сума за номіналом, грн	Еквівалент іноземної валюти в грн	Сума, усього, з урахуванням еквівалента, в грн	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
Разом:									

Усього в гривневому еквіваленті _____
(сума цифрами та словами)

Пояснення до заповнення
супровідного касового ордера до сумки з валютними цінностями

1. Реквізит “Джерело готівкових коштів” заповнюється в разі здавання інкасованих готівкових коштів клієнтів, при цьому зазначається або “торговельна виручка”, або “виручка від наданих послуг”, або інше (вказати, що саме).

2. У таблиці колонка 7 “Сума за номіналом, грн” може заповнюватися без розбивки суми валютних цінностей, що перевозяться, за номіналами відповідно до внутрішніх положень банку (інкасаторської компанії).

¹Зазначається в разі здавання інкасованих коштів клієнтів, в інших випадках не заповнюється.

²Зазначається в разі, якщо перерахунок валютних та інших цінностей внутрішніми правилами банку (інкасаторської компанії) контролюється контролером, в інших випадках не заповнюється.

³Зазначається в разі, якщо в договорі між клієнтом і банком (інкасаторською компанією) є вимоги щодо зазначення в супровідному документі індивідуального призначення платежу, згідно з яким проінкасовані кошти повинні бути зараховані банком (інкасаторською компанією) на рахунок клієнта. В інших випадках не заповнюється.

⁴Заповнюється лише в разі, якщо представник клієнта був присутній під час перерахунку вкладених у сумку валютних та інших цінностей.

⁵Заповнюється лише в разі, якщо інкасатор був присутній під час перерахунку вкладених у сумку валютних та інших цінностей.

⁶Зазначається в разі, якщо приймання валютних цінностей та інших цінностей від інкасаторів згідно з внутрішніми правилами банку (юридичної особи) здійснюється касовим працівником і контролером, в інших випадках не заповнюється.

⁷ У таблиці колонка 2 “Дебет” заповнюється за потреби.

⁸ У таблиці колонка 3 “Кредит” заповнюється за потреби.

Пояснення та примітки на паперовій версії документа супровідного касового ордера до сумки з валютними цінностями не зазначаються.”;

5) примітку* додатка 8 доповнити словами “або за рішенням банку (юридичної особи) згідно з Положенням про інкасацію.”.

Директор Департаменту
грошового обігу

Віктор ЗАЙВЕНКО

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України

_____ С. ХОЛОД

“ ____ ” _____ 2020 року